

MELDESTOKK. Frø med blomsterdekkblad (2012) **Barbro Raen Thomassen**

MELDESTOKK. Frø med blomsterdekkblad (2012) er plassert i Arkeologisk museums gårdsrom. Kunstneren bak verket, Barbro Raen Thomassen (f. 1955), har en imponerende produksjon bak seg, og frøobjekter fremvirket i stein forekommer i hennes kunstnerskap ved flere anledninger, sammen med et overordnet fokus på natur og planter.

MELDESTOKK avbilder et frø med blomsterdekkblad, i forstørret format. Det rekker en voksen person til lårene. Objektet er ganske rundt, og uthevninger og innrissinger indikerer dekkbladene som skjuler et frø. Ellers er overflaten nøytral. Den gråtonede, lett spraglede paletten i Iddefjordsgranitt er tiltalende og lett ru. Formen har myke linjer, og skaper fin kontrast til det vi instinktivt vet er hard stein.

Stein og utendørs skulptur går som hånd i hanske, og kan utvilsomt beskrives som kanonisert gjennom kunsthistorien. Motivet derimot, er ikke hentet fra den samme klassiske katalogen. Denne ambivalensen mellom form og motiv føyer verket inn i en moderne tradisjon som utfordrer forventningene til hva et høyverdig objekt er. Kunstverket er også i dialog med en objektsentrert retning i samtidskunsten som løfter fram det hverdagslige, det som er så tilgjengelig rundt oss at det skjuler seg helt åpenlyst.

Meldestokkfrøet er i dag klassifisert som ugress, som en uønsket vekst.

Plantevernleksikon beskriver planten som «skadegjører», og store deler av litteraturen om planten handler om hvordan man kan og bør fjerne den. En annen kilde derimot, Norges sopp- og nyttevekstforbund, er mer opptatt av plantens nytteverdi. Den er spiselig, og bladene kan erstatte spinat, skriver de. Frøet kan tørkes og kokes grøt på.

Det ble funnet meldestokkfrø i Osebergskipet, en sterk indikator på at man spiste planten og betraktet den som verdifull allerede i vikingtiden.

MELDESTOKK. Frø med blomsterdekkblad er velplassert ute i gårdsrommet. Det er lett å tenke seg at frøet har landet nettopp her, ført frem av vinden etter at moderplanten har sluppet tak i det. Ville den fått slå rot her, vokse opp og bli til en ny, næringsrik vekst? Eller ville den bli luket bort, kategorisert som «skadegjører», og fjernet?

Forståelsen av et objekts verdi knyttes til betrakterens behov. Trenger du mat og bare har tilgang på meldestokk, vil planten ha stor verdi. Dyrker du andre vekster, i stor eller liten grad, vil sjansen være stor for at du anser meldestokk som en plage. Potensialet i objektet spenner derfor mellom glede, verdi og frustrasjon.

Når meldestokkfrøet blir motiv i kunsten kan det uønskede elementet reformuleres, det blir gitt en opphøyet plass. Men Raen Thomassen transcenderer spørsmålet om det verdifulle ved å gi frøet en foreviget form. Forevigelsen dreier fokus mot det rent visuelle. Visuelt sett er det en vakker symmetrisk form, og steinens tiltalende overflate gjør at man søker det med nysgjerrighet. Selv om man skulle nærme seg verket som et abstrakt objekt, uten å vite hva motivet er, kan man ikke helt fjerne seg fra det organiske. De avrundede uthevningene fører blikket opp til senteret av objektet, mot frøets latente energi som ligger rett under overflaten hvor dekkbladene møtes.

Tekst: Marie Skretting